

BUNJEVAČKA I SOKAČKA VILA.

VAZDUŠNA LADJA.

Po Ceidlitzu.

Nad valovi oceana
Trepće zvijezde s neba vedra
A po njima ladja plovi
I nosi se na sva jedra.

Ne giblje se jambor viti
Nit se na njem stiezi šire,
Već topovo grozne cievi
Pro mangale gluho vire ;

Na njoj nema kapetana
Nit' se mornar ljistvom penje
Nit' se boji nagla vihra
Nit' joj hudi tvrdo stienje.

Otoka je u tom moru
Mračno stienje od granata,
A na njojzi hladna raka
Grli cara zakopata.

Zakopa ga kronik kleti,
Kom nanese ljute rane ;
Ter navali velju ploću
Da iz groba neustane.

Svakog ljeta poslie smrti
Kad ponoćni čas zazvoni
Vazdušna se ladja krene,
I tihom se bregu skloni :

Tad se car iz rake diže
I ide joj tiho i gluho,
Trougoljni nadjeco šešir
I obično plavo ruho.

I prekrstiv tromе ruke,
Glavom klonuv k provi šeće
Za timon se tiho siedne
A ladja se dalje kreće ;

Car k franciji miloj grede
Gdje ostavi stražu svoju
I prestola zemnu slavu
I jedinca u povoju.

I čim k rodnoj zemlji pridje
Na brigove hitro skoči ;
Hrabro mu se srđce smije
I vitlaju plave oči.

Duž obale smielo hodeć
On poziva po imenu
Suratnike i vojvodo
Da se s njime u rat krenu ;

Al spavaju grenadiri
Gdje se brza Laba vije, —
Neke ruske sante leda
Neke žarki pjesak krije.

No nečuju generali
Jer su u ljutom pali boju
A neki ga izdadoše
Prodav britku sablju svoju.

Ljutit nogom o tle bije
Ali osim sinjeg mora
Što kraj njega vale diže
Nitko neda odgovora.

Car i sina mlada zove
Da u mucu otca spase,
I nudi mu polak svieta
A franciju samu za se.

No u nadi i mladosti
Nemila ga smrt udavi
Man ga otac sto put zovnu
Ni on mu se nepojavi.

Tad on muči i uzdiše ;
I dok rujna zora grane
Niz lice mu suza toči
I oko mu neusane ;

Mahnulo rukom, spustio glavu
Timona se opet segne,
I obratnim putem ploveć
U hladnu se raku legne.

Danilo Medić.

IZGUBLJENA VJERA.

Po kranjskom od F. Prešezna.

Ko pre još je očih svojih sjaj,
Razprostruć svud nebeski raj.

Ko pre još je lica tvoga čar,
Cvatuć kano zore rujni žar.

Usta tvoja još se smieše sad,
Slatko zboreć kano i njekad.

Tvojih bielih ah ! njejarah snieg
Nepotavni ni vremena biege.

Ruke, noge i tvoj život sav
Još je kano prije liep i zdrav.

Ljubkost tvoja, ljepota i sve
Još je ista kano što i pre.

Al vjerovat nemogu ti sad
Kano što ti vjerovalh njekad.

Jerbo vjere sveti čisti čar
Minu kano zore rujni žar.

Jedan pogled tek uze ga sad,
Pa nevrati više ga nikad.

I da j' vječna tvog života nit,
Što mi bješe, nećeš mi viš' bit.

Srđce moje bilo je oltar,
Pre božanstvo ti, sad liepa stvar.

Milanko.

PESNIKOVIM KLEVETNIKOM.

Jeste li vi o ponoći kada
U sobici pesnikovoj bili,
Kad sve ljude sladki san nadvlada,
Sam on dvori od naukah Vili ?
Jeste li vi bili ?

Jeste li vi u pustome lugu
Zamišljenog pesnika gledali,
Kad pred svetom krije gorku tugu,
Kad mu srce rad naroda pali ?
Jeste li gledali ?

Jeste li ga kadgod sred množine
Kradom težko uzdisati čuli,
Kad je ljudske gledao taštine
Bez da ljudi s njim su uzdahnuli ?
Jeste li ga čuli ?

Jeste li ga medj njegovimi družii
Plamom plantit mnogokrat vidili,
Kada s njimi vćećše o tuzi
Kako da se opru tudjoj sili ?
Jeste li vidili ?

Niste ! niste ! — ipak mu želite
Pogrditi ime i sen slave ;
Lukav, gizdav, čudan je, velite,
Neima srca, nit zasluđe prave,
On nevrćdi slavo !

Oj zemljaci ! na čast vami slava,
Čut i savćst pustite pesniku,
Ovo mu je srćća i zabava,
On vam pušta razkoš, igru, viku —
Vašeg raja sliku ! —
Bunjevaca.

ČEKANJE.

Po franczskom od Cazimira Delavigno.

Raztjerala zora bjesnu buru,
Bez oblačka vedro nebo blista
U rumeljki i divnom azuru,
Rieka šumi kano kristal čista.

Vrh vlažnoga jošte tu busena
Prvim zrakam sunčanoga žara
Hiteć evjetat ružica rumena
Ruj pupoljak žurno svoj otvara.

Ružu vjetrić miluje umilno,
A ptice se ljube sve milije,
A loza se većma nježno, silno
Oko briesta, grleći ga, vije.

U samoći ovoj tihog ode,
Sve to ljepše mojoj nadi smiera,
Svjež busenu, nebo čisto i vode
Znate l' da Ona doć će tog večera ?
Milanko.

UDOVICI JELENI.

Dobro znaš Helo moja
Da mi je uvek najvetja briga bila
Kako da ti budeš moja
Pa ma ti kud mu drago sree tvoje krila.
No na žalost! ti tugu moju nehte čuti
Već se u Bećej drugomu — milijemu uputi
Kog te Bog na žalost za navek liši
Pa bar da tje bliže, dat' uvik tisi.
S r.

NA GROBLJU.

(NAPISAO AND. FRANK.)

III.

S' Bogom mile modre oči!
Moje tielo sad odlazi.
A. Niemčić.

Žitje čovječansko naliči putu, na kojega kraju strašna propast zieva. Rado bi se na slobodnom polju i cvietjem posutih livada i dubrava zaustavili, te se timi krasotami naravi nasladjivali, ali sve zahnam! mi moramo napried. Rado bi mladie ili djevica cvietjem svoje mladosti nakitjena, i stotinu vjekova preživjeti; ali netom što se je pupoljak u cviet razvio, već za nekoliko časova rumenlisti mu opadaju, te tako mu sva krasota u kojoj se je do oholosti uznio, propadē. Istiem se putem sve mienja, sve prolazi i svome skončanju brzim korakom proti vlastitoj volji žuri. Nepobjedljiva nas sila vuče, a zapoviedajuć i možni njeki glas viče: „Napried čovječe, nećeš izbjeći sudbi tvojoj!“

Roditelji Stankovi bijahu imućni i ugledni, pa nežalije za valjano naobraženje sina svoga pol si imetka žrtvovati; i buduće je Stanko već više gimnazijalnih razreda dobrim uspjehom svršio, a i izpit zriolosti položio: odlučio ga otac — da mu želju izpunī — na višje nauke poslati.

Stanko se posveti pravničtvu.

Vrieme je tu! — Stvari Stankove već su spremljene, samo još pogodjena kola prispjela niesu.

Stanko bijaše u svakom obziru štono se veli „momak od oka“, i sbog svoje krotkosti i dobroćudnosti od starog i mladog ljubljen; zato ga je svatko žalio, što će ga — možda — na dugo vrieme izgubiti.

I Stanku — ma da je veseljem čekao čas, kadno će ti nove znanosti pribaviti moći — nije baš lahko bilo na srdeu, kadno se sjeti, da ostaviti mora sve ono, što mu je milo i drago.

Sjetan Stanko sjedeć zamislio se te gleda majku, koja najbrižljivije za put potrebita spravlja. Nu jednom, kano da se je njećem dostejio, skoči, i za oka tren ga iz dvorišta

nestade. Majka, svojimi poslovi zabavljena, ni opazila nije da joj jedinac tuži, kao ni to, da je nekamo otišao. Otac Stankov bio je nekijih službenih poslova radi u ž., kot., ured odzvan, odkud se je tek poslie ciele ure povratiti imao.

U p oj ulici stoji srednje veličine kuća, u njoj na naslonjaču u prednjoj sobici sjedi Franjica, te si suzam orošeno krasno lice bielim rubcem briše.

Njoj na strani sjedi Stanko, te ju sa nekoliko ljubeznih riećih tješi. — Govorio bi joj mnogo, da, premnogo, ali mu se jezik stranom suzami Franjice a stranom od vlastite boli i tuge svladan ukoćio, te nemože rieć izustiti.

Tome mučanju učini konac na stjeni visećega sata izbijanje, koje vrieme razstanka dvoje milih i dragih naviestjivaše.

Stanko ustavši, uze si ljubovcu za bielu ruku te joj kriepkim glasom progovori.

„Franjice dušo! nemoj mi tvojimi suzami ciepati srdece, niti ogorčavati ovaj sveti čas razstanka! — Kad ti vidim koju suzu tuge na tvom žarkom oku, kad ti se tvoje nebesko lišće smrači, napokon, kad ti se tvoje vilinsko i djevičansko čelo naoblači: o tad . . . — tad Franjice sladka! stostruki jadi mi dušu muče a grudi paraju. — Što je nami prispjeo čas razstanka, koji će samo njeko vrieme trajati, a onda ćemo se opet sastati, zagrliti, da, na vieke sjediniti, — to neka te ne žalosti! Uvjerena pako budi, da će mi srdece kao dosad, tako odsad i uvieke, pa ma na kraj svieta otišo, samo za tebe kucati, za te živjeti — i u toj slasti nade plivati, što će tebe moj Angjelu, nakon dugog — za ljubeće srdece — odsustva opet zagrliti i u ma njedra metniti moći.“

Ove rieći, čini se, da su Franjici lice razvedrile i srdece umirile, jer za kratko progovori:

„Idi Stanko, idi! — Ja ću svu bol na se uzeti, a ti kanda i neimaš svoje Franjice pospješī k' svome cilju.“

„Ali Stanko mili!“ zatuži opet „ako se ti možda nikad ne vratiš, — šta će onda biti. Znaš kakov je život čovječji! on za čas prodje.“

„O dušo moja?“ odvrati Stanko. A tko će proti volji božjoj? Ako je volja Svemogućega, da me prije smrti no tebi u naručaj dade, što možemo proti tome? Medjutiem tješimo se tieme, što znamo, da štogod on čini, nama na dobro čini, — pak mu zato hvala budi!“

„O, kako me tvoje rieći tješe, mili Stanko! one su melem bolnom srdeu mome. — Ali Stanko sladki! kako bi mi tek onda bilo, da ti vjerom zaokreneš, na svoju tužnu Franjicu zaboraviš i drugoj — srdece pokloniš?!“

„Jao! šta izusti? Bog ti prostio! — Prije će sunca sa obzorja nestati, prije će more do dna usahnuti, no ću ti se iznevjeriti!“ zavapi kano u sdvojenju Stanko.

Ako si igla sladljahna čitateljko, zaljubljena bila, i ako si se u takovom položaju nalazila, znat' ćeš, bez da ti kažem, šta je Franjica svome dragom na te rieći odgovorila.

Njihovu sladku razgovoru nebi možda nikda kraja bilo, da sluga nepozva mladog gospodara riećma, da je sve za putovanje potrebno, priredjeno.

„Sbogom Franjice, te me nezaboravi!“

„Putuj sretno, vieran mi ostani te se zdrav povrati!“ bijahu zadnje rieći ovih milih i dragih.

(Slidi.)

MJEŠOVITE ŠKOLE.

Još za živa baruna Eötvösa, kano ministra nastave, predložila je magjarska vlada svomu saboru izmed ostalih nepodobštinalih i ovu o mješovitih školah na uvaženje. S manje više prepirakah bude ona propraćena i prisvojena, potvrdjena i u Ugarskoj kao školski zakon oglašena. A š nje uvedena i poslje umrla ministra raste rana na tielu matere i kćeri, crkve naime i učione; rana, kojoj će se u nas ikad više težko naći lieka. Jer stališa dva, svećenički i učiteljski, kroz vjekove se međjusobno prijateljski pazivša i po mo-

gučnosti podupiravša, podpirena ognjem razdora iz nemirne Njemačke, kano da i kod nas na to idu, da se svećenik ne obazire više na učitelja, a ovaj neima više one privrženosti i povjerenja u svećeniku, koja je nekada bratskim vezom spajala ta dva važna po čovječanstvo stališa.

Odpočela se bitka odcjepljenjem škole od crkve, izagnanstvom vjerouke iz školskih zdanjnih i mržnjom proti popovstvu. Dje je početak? ako ne u mješovitih školah; — a dje će biti svršetak? pisat će bezbožno i razkalašeno potomstvo naše.

Za ovaj put recimo Bunjevcom i Šokcem : što je škola mješovita? t. j. takova, u koju mogu ići na nauku sva bez razlike djeca jedne občine, bila ona makar kojega vjeroizpoviedanja. — A zatim im recimo : što je škola vjeroizpoviedna? t. j. takova, u koju imadu ići na nauku i vjere i svake druge učevne struke djeca samo jedne stanovite vjeroizpoviesti.

Škola nije samo za to, da se u njoj djeca uče, već osobito zato, da se kršćanski odhrane. U njojzi se ima usavršiti djetinji razum, djetinje svojstvo mišljenja, djetinja čut (osjećaj), djetinja i duševna i tjelesna i snaga i volja. S učevnom strukom ima napredovati kriepost, s posobnostju bogobojazljivost i kršćanska nabožnost. Kako u mudrosti tako imaju djeca u milosti i ljubavi prama Bogu i čovječanstvu erpiti skromnu nauku kršćansku, da uzmognu s vremenom biti odlični građani i državljani. A takov uzgoj dječice nemoćčan je ako mu se nepridruži vjera, koja je kod svih narodah zemlje bila i bit će temelj pravomu uzgoju. Pa zato uprav jednoglasno zahtievaju svi kršćanski učitelji odhranjenja i mladjana uzgojenja, da vjeronauk prodire kroz sve učevne predmete i kroz svu školsku naobraženost tako, da i svećenik i učitelj uzajamno djeluju na tom polju i vode mladež k uzvišenu cilju kršćanstva.

Al taj katolički uzgoj, ta prava naobraženost nije moguća da se postignu u mješovitim školah; jer je mješovita škola pusta učiteljka, nipošto pako i odgojiteljka mladeži. U mješovitoj učioni glavno je, da se djeca podučavaju u svet-skih znanostih i sposobnostih; dočim se vjerouka ima u njih smatrati il kao drugi učevni predmet, il se imade odie-lit od inih naukah. Te joj se školska zalupiti vrata.

U mješovitoj školi i nije a i nemože biti vjera temelj naobraženosti; jer u njoj sjede djeca katolička, protestantska i čifutska, a nju podučavaju protestantski dapače isti čifutski meštvoři (učitelji), il katolički učitelji nekataličku djecu. Neima li učitelj niakove vjere, neima onda ni granicah našoj zaobi, da dovoljno požalimo sirotnu dječicu. Ako je pako učitelju puno srce njegove vjere, to ju on, idući u školu, mora ostaviti pred pragom školskih vratah. Ili, ako svojom vjeroizpoviesti prepreda pismene zadatke, ako ju upotriebi u poviestnih il zemljopisnih naucih, to se mogu djeca najlakše smutiti. Pa zato nijedan katolik, ako si dobro i zrelo predoči mješovitu školu, nemože pod niakav način dopustiti, da se u njegovoj občini takova občinska ilti mješovita škola nalazi.

Ta u mješovitoj školi mjesto katoličkih knjigah nalazese knjige bezvjerske, t. j. knjige, u kojih se o vjeri ni spomenuti nesmie, te iz takovih učevnih knjigah i iz čitankih izostaje sve što bi na Božanstvo il kršćanstvo i samo slutiti moglo. A da takove knjige katolički uzgoj i naobraženost vrlo stežu i u korenu kvare, razumie se po sebi.

U mješovitoj, iliti obćoj, (obštinskoj) školi neima ni traga kakovu nabožnu vježbanju, nabožnom molitvam i pjesman; jer se u njoj nalaze djeca svih obćiuskih vjero izpoviestih. A kud vodi takva škola bezvierna i bezbožna? znamo kad smo vjereni, da nepobudjuje u djeci čuvstva na čudoredje, i neide na to, da se učvršćuje razvijena saviest mladenačka i djeca neprilagoduju kršćanskomu i erkvenomu životu.

Istinabog da svećenikom nije odlučno zabranjeno predavati djeci vjeronauk i u mješovitim učionah; al ja pitam svakoga čovjeka, u kome mozak nije pomućen: može li golo predavanje vjeronauka osamljenoga dovoljna ploda donieti

k nabožnomu uzgoju u mješovitoj školi, u kojoj se nitko drugi do svećenika netrudu, da se djeca kriepostno, vjerozakonski uzgoje i kršćanski naobraze? Nije moguće da je svećenik u stanju ovršivati tol ogromnu životnu zadaću za nekoliko nediljnih satih, ako sav nauk ukupnih školskih predmetah nije utemeljen na vjeri, bez koj ni pojedincu ni pućanstvu neima obstanka, neima napredka?!

Ovo su razlozi, zašto danas svi prosviećeni kršćanski pedagogi (pjestovatelji i uzgojitelji) mladeži jednim mahom zabacuju predloge, da se osnuju i ostvare mješovite škole. Te u onih pokrajinah, dje se od dulje vremena nahode takve mješovite škole, napinju se katolici iz petnih žilah, da se to škole što prije obrate u gole katoličke; kao u sjevernoj Njemačkoj i Americi, dje se i poslednja žrtva žrtvuje na tu svetu ciel.

Kažu, istina, protivnici da se kroz mješovite škole uvadja u sve ljudstvo vjerska tolerancija ili po njihovu jednakost svih vjero izpoviestih. Nu to nije istina. Jer izkustvo dokazuje; naime to: da se baš kroz te mješovite škole vjerozakonska ribanja i razdori medju puci ondje pokazali, dje ih prije za vjerskih školah nije bilo. Te, po momo mnenju, uzdržati se tolerancija i vjerski mir jedino kroz vjerske škole; jer kršćanska podloga pravoj toleranciji (uztrpljivosti glede vjere) sastoji jedino u onom, da se s obe strane poštuje pravo iskrnjega. Sama djeca će se najbolje naviknuti toleranciji, kad se budu kršćanski naobražavala, a taj kršćanskoj naobraženosti temelj su jedino vjerske, a ne mješovite ilti obćinske škole. Tolerancija bo koja se danas sutra očekuje iz mješovitih školah, urodit će i najposlje vjerozakonskom ladmokrvnostju. koje je, žalibože! već danas i previše u kršćanskom životu. A da na ovo pogubno za vjeru načelo udaraju sva napinjanja mješovitih školah, jasno je kao jasan dan.

Možebiti, čega za sad neću da pobijam, da mješovite škole dotične občine manje troška stoje nego li vjerske. Al savjest svakomu katoliku nalaže, da se vjera nesmie zatajiti nikada rad kukavna zemaljska dobitka, osobito onda, kad se duševnu spasenju danas slablašne dječice za budućnost otvara bezdan jaz vječne propasti!

Jer, rekao tko šta ga volja, — pravo katoličko odhranjenje najdragocjenija je baština, što ju katolički roditelji ostavljaju u oporuci (testamentu) savjesti i srca dragoj, katoličkoj, dječici svojoj. A te baštine nenadjuše djeca u mješovitim, van u vjerskih školah.

Bunjevci i Šokeci! mozgajte ovu istinu o mješovitim i vjerskih školah! Nežalite žrtvah za dragocienost sv. vjero katoličke! Te ako u občini neimate sami svoje vlastite katoličke škole, a vi il ju zidjite novu kao takovu, il šaljite ma u najdaljnu školu katoličkih si susjedah dragu gojenčad svoju!

Blaž.

KUĆA BUNJEVAČKA.

Mariino Svjetlilo. Svetkovina stojeća u velikom poštenju kod slavenah, dan za očistenje po Blaženu Divicu Mariu odredjen, koja je u svačem vierski zakon strogo vršila. A taj po svaku Israelku naredljivo, da posli porodjaja sa rođenim u crkvu ode i dar svoj svemogućem prikaže.

Ovaj dar pristavljaju kod nas goruće sviće koje so ovom svetkovinom posvećivaju, to nikoji slavian nebi promašio da nepošalje ovom prigodom u crkvu svića da se posvete. Ove oni drže u svojoj kući, da umirujućem u roku postave, i kod umrlog pale, izjavljajuć svoju vieru u sve ono što je Isus objavio, dakle i u život viećnji, gdje će božja svietlost takodjer jedna vrst radosti sačinjavat. Plemeniti prizor službe božje kad se zapaljenim svićama u rukama Svećenici i puk krenu i pivajuć slave Isusa i Mariu. Ova svietlost znamenuje onu evangeosku, koja će morat sav sviet proći i sve čovičanstvo prosvietliti. Za kojom još mnogo čekaju na sve strane, da im se prinese po misionari, koji se i sada isto tako šalju medju nezabožce košto je Isus Apostole razaslao.

Blažena mati koja takva Apoštola Isusovoj crkvi odgoji, i svi blagoslovljeni, koji sa svojih prinoseih pomažu da se ovi kao misionari odgojavaju, u Rimu i Lyonu.

Kad ovaki sprovod gledamo svaki put oživi u namih prilika liepa starca Simeona, i bogoljubue starke Ane koji dvoje provedoše cio život u molitvi i postu, i dostojni biše Isusa u naručje svoje uzeti, i radost uživati u vidu svojeg i sveg čovičanstva priporodjenja.

Koliko su ovo dvoje uzidali, koliko Boga prosili, dok su tu milost izprosili : da su mogli lice spastelja ugledat, koje vidivši Simeon nadahnut bih Duhom Svetim i prorokovaše : da će Isus jednima na spasenje a drugima na pokoravanje služiti. I kad je Isusa vidio, živiti dalje nije želio već uzdahnuo, da je spreman s ovog svieta putovat, kad je svojim očima vidio ljudstva spasenje. Kazano je tom prigodom i Blaženoj materi, da će u svom sinu mnogo radosti i žalosti imati.

Kad god ovaj plemeniti događaj stijem u sv. Evanđeliumu, o Starom Simeonu, i starki Ani, koji su iz medjuh silnih Židovah dostojni bili Isusa već u povelju za spastelja priznat, uvik mi padaju na pamet naši stari i starke, koji su u slavenstvu mnogo spodobni onima ; jel kad su pristali raditi, najveća je slast, koja njihovom sreću godi, i koju uživaju svaki dan u crkvi otići, i Isusa u povelju t. j. u oltarskoj misnoj žrtvi štovati. Nikad nećeš viditi naše stare da bi oni prije doručak iskali, nego što su se iz crkve povratili.

Kako se dakle pleme slavensko nebi od Boga blagosivalo, kad njegovi stari i starke, nepristano Boga prose da im se porodica milostju nadari.

Radi čega ni sinovi ni kćeri neće da zaostaju u vršenju svoje diečie dužnosti, njihova se čast nadmeće s nabožnostju roditeljah, srce ti se ponovi, kad vidiš ovaj sveti sklad u obitelji slavianskoj, ko onog, koji u sried žestine naidje na zdenac i napije se hladne vode. Volila bi dieca slavenska zimu i glad trpiti, i pod najvećim ovog života teretu se savijati, nego trpiti, da se njihovi stari razžaloste. Njihov mrk pogled, jeste naoblačeno nebo, a njihov blag oblik tako ljubko utiče na njihovo srce, ko sjajnost liepog prolietnjeg dneva, na prirodu.

No da naši roditelji ovaku diecu mogu odhraniti to nepropuštaju ikakvu prigodu gdje se matere s porodicom blagoslivaju.

Bila crkva mah kako daleko, to slavianka nipošto nebi propuštala : da posli izležane postelje prvi hod ne učini na čast svemoćnom u crkvi i primi roditeljke blagoslov, kojim se ona čisti od griha po milosti božjoj i na ditešce se prosi onaj blagoslov, koji se dielio na stare praoce Abrahama Izaka, Jakova i njihove svete supruge.

Nigdi valjada neima takve časti roditeljah kao u slavianah, ta se u čist krevet polaže, tu svekrva služi kao najmilie svoje diete, njoj nedadu stati golom nogom na zemlja jerbo to mudre svekrve znadu, da je tielo koje je pritrpilo gorku muku na Evu izustjenu slabo, i lahko se može razladit, pa bolest smrtnu na se navuće, ili barem sebi takvi križ steći, koga se neće oprostiti priko cilog života.

Najkusnia jila njozi spravljaju, vino i rakiu joj nedaju, da se kako god krv nepodpali koja je porodjajom veoma uzrujana, i trieba da se pokojom utiši. Dakle jedva joj dozvole da se posli dvie nedilje iz kreveta izdigne, i čak treće ili četvrte nedilje joj dopušte u Crkvu otići, naravno kada se od svega očistila, i štogod okriepila.

A da joj vrijeme nebude dugo, budući radit nemože, to je kuma i rodovi pohadjaju, kuma se postara, da joj najugodnia jića spravlja, i prve sedmice šalje, polaze je rodovi, i razgovaraju, a u veće se skupi mladež pak koj kakve nevine igre zameću, i roditlju razdragavaju, svekrva naravno i tu pazi na mladež, da se što neuredna neučini, ili da tko roditlju neustraši.

Smio bi reći da neima Svekrve u Slavianstvu, ako bi

drugčie i odurna, i nemila bila, koja nebi svoju milinu odkrila, u ovakom slučaju prama svoje snaje, jel svaka zna da je sin ostrim okom motri, i po tim miri, kolika je pjena prama sebe ljubav, koja tako diluje na utemeljenje jedne nove porodice, ko sunčana toplina, sa svietlostju srodjena.

I Slaveni su slabi ljudi, i kod njih nadje svoje gnjizdo mrzost, i ljutitost, al to je valjada ipak nečuvveno, da bi se ovaka slabost prama roditlje ukazala, svaki se najsrieniim smatra, ako može mah ikakvim načinom svoju ljubav prama svoje rodjake, mah i najmanjim činom zasvidočiti, budući je navadno kod slavianah da mati na svojih grudih čedo svoje doji, zaoto za najveći grih smatraju, to mliko nevinom ditešetu ogorčati, pošto znadu : da s čime se mati hrani u tielu i duhu, to se sve u tielo i duh svojeg čeda priliva. Ovo je nika tiha i blaga svetkovina kod slavianah, o kojoj češ riedko opaziti kakva glušna veselja, to se svako ovim danom nabožno ponaša, i čuva : da Boga nevriedja, jerbo je u slavianah zavladała viera : da Bog na ovom danu označiva kakvoću izčekana svako vrstna ploda, na ovom danu nemiluje slavian ako mu sunce prosja, jerbo scienu : da će mu i podrum, i s moćnica, vedritise, već kako je po čovičanstva Isusova svietlost evanđeoska kada ga je Simeon stari u naručju svojim slavio još samo tinjala, tako on miluje ako mu se na ovom danu sunce za oblaci krije.

Dosad je ponajviše društvo čoviečje tako bilo uredjeno da su ljudi u zimu više opočitka i veselja uživali. No sad već nije svakdi tako, jel gdje su se ljudi nasporili, tamo svako doba godine jednako valja raditi, da se svagdanje potreboće popuniti mogu. Srića po one slaviane, na koje ovakve okolnosti još napale nisu, budući je po čovjeka dobro, ako mu vriemena na svašto dotiče. Dakle da radi, al da i svetkuje, i da se i proveseli, košto je to rekoh već u starini mudri Salomo, bunjevci se u tom veoma slažu, pak kad se latu radnje, tu vrše bez umora, a kad se ova prikinu, rado opočivaju, i slatko se razgovaraju, a kad se late veselja to se lahko neprikida.

(Slidi.)

ZAGONETKE.

I.

Ime moje ako čitaš,
Plotove se gradje sićaš ;
Stražnjem slovu daš li kuku ?
Rad' me imaš tad u ruku.

II.

Il me spreda ti čitao,
Ili s traga štiti stao ;
Uvik jesam — što me ima
Skoro svako medj živima --
I brez čega sve tumara,
Kô da samo sebe vara.

III.

Ako ćeš me s preda čitat
Na umu ćeš ono imat :
Što, — velika kad je zima,
Tad me svako rado ima ;
Ako li me s traga čitaš
I još slovo e mi pridaš —
Stvar sam, — koju potribljavaš —
Da s' utopliš kada spavaš.

IV.

(Iz godine 1851.)

Ta prekrasna i skupa palača,
Što no svieta-Gospodja se zvaše ;
Kû da natrag čitaš, — nebi plača
Medj' nam bilo, — kô preklane bjaše.
Saobćuje : Krunoslav.